

CHRISTIAN CLAUWERS

met de Belgica naar de
uithoeken van de aarde

Christian Clauwers is niet alleen fotograaf, maar ook ontdekkingsreiziger, spreker en auteur. Zijn werk richt zich op de kwetsbare relatie en het potentiële conflict tussen mens en natuur. In de Nieuwe Gaanderijen presenteert hij nog tot en met 4 juli 2023 een nieuwe reeks foto's van een expeditie op het Belgische onderzoeksschip Belgica. We spraken met Christian over zijn avonturen.

Valérie Van Haute

EXPO 'IN DE FRONTLINIE VAN DE KLIMAATOPWARMING'

Nog tot en met 4 juli 2023

NIEUWE GAANDERIJEN (Zeedijk)
www.oostende.be/cultuur

Christian, je bent een echte globetrotter. Je zeilde al twee keer de wereld rond, bezocht maar liefst 114 landen op alle 7 continenten en verkende enkele van de meest afgelegen eilanden van de planeet. Zeggen dat je niet veel thuis bent is een understatement. Waar ben je allemaal geweest de laatste tijd?

Oei ja, waar moet ik beginnen? Ik ben de laatste tijd vaak in Noorwegen geweest. Ik kom net terug van een week Denemarken, waar ik geëxposeerd heb in de Belgische ambassade. Daarvoor was ik op Spitsbergen, officieel Svalbard, voor de vijftienjarige ceremonie rond de opening van de Svalbard Global Seed Vault. Dat is een longitudinaal project dat ik al sinds 2014 volg. Toen ik daar, na acht maanden lobbyen, ben binnengeraakt, is het voor mij allemaal begonnen als fotograaf.

Dat zijn heel wat stempels in je paspoort. Waar brengt de volgende reis je naartoe?

Ik reis binnenkort naar de Verenigde Staten en daarna door naar de Marshalleilanden en de Federale Staten van Micronesië. De Pacific Region is voor mijn werk heel belangrijk omdat het spanningsveld tussen mens en natuur daar heel tastbaar is. De gevolgen van de klimaatopwarming en de stijging van de zeespiegel zijn er enorm. Verzilting van grondwater, kusterosie, aftakeling van koraalriffen... Die atollen en eilandstaten liggen letterlijk bloot en incasseren alle impact, terwijl ze zelf minder dan 0,1 procent bijdragen aan de opwarming.

In mijn Pacific Project breng ik elke soevereine staat van die regio in beeld. De beelden worden vergezeld door interviews met mensen van ngo's, academische instellingen en overheden. Ik heb bijna alle staten aangedaan, behalve twee, COVID heeft wat roet in mijn reisplannen gegooid. Maar de moeilijkste van al die staten heb ik al bezocht, dat is Nauru. Dat is een heel bijzonder eiland en moeilijk om binnen te geraken. Het is officieel het minst bezochte eiland ter wereld. Toen ik daar aankwam, haalden de douaniers hun collega's erbij, zo van 'Wow, die heeft een toeristen-visa' [lacht]. Die hadden dat precies nog nooit gezien.

Je kon onlangs mee op de Belgica, het nieuwe onderzoeksschip van het Federaal Wetenschapsbeleid en het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. Waar bracht de missie jou?

De *TalPro22*, zo heet de expeditie officieel, zette koers naar de Tyrreense Zee. We zijn vertrokken in Toulon en na dertien dagen geëindigd in La Spezia. Onderweg hebben we ongeveer dertig meetpunten aangedaan. Dat waren exact dezelfde punten die zestien jaar geleden ook zijn onderzocht. Zo kunnen de wetenschappers aan boord onder meer de waterkwaliteit, vervuiling en planktongemeenschappen vergelijken aan de hand van dezelfde controlevariabelen en evoluties in kaart brengen.

Waarom is de Belgica zo'n bijzonder schip?

Een van de unieke kenmerken van de Belgica is de veelzijdigheid. Terwijl veel andere onderzoeksschepen gespecialiseerd zijn in een bepaald type onderzoek, heeft de Belgica verschillende soorten kranen, lieren en netten, waarmee het zowel bodem- als waterstalen kan nemen en ook vissen kan vangen voor onderzoek. Het schip

De Belgica is uitgerust met satelliettechnologie waarmee het tot op de meter nauwkeurig positie kan houden, zelfs in moeilijke weersomstandigheden.

© Christian Clauwers

heeft gigantisch veel laboratoriumruimte, waardoor verschillende teams tegelijkertijd onderzoek kunnen doen. Op deze cruise – want die wetenschappers noemen zo'n expeditie een cruise – waren er 22 onderzoekers van 7 verschillende nationaliteiten, elk gelinkt aan een andere onderzoeksinstelling. Ze werken binnen verschillende disciplines, zoals geologie, onderwateronderzoek met onderwaterdrones, visserijonderzoek, enzovoort.

Een ander bijzonder kenmerk van de Belgica is de hightechapparatuur aan boord. Het schip is uitgerust met de nieuwste snufjes. De oceanografische meetinstrumenten zijn enorm indrukwekkend, vooral naar stabiliteit toe. Neem bijvoorbeeld de rozette, een cilindervormige constructie waar staalbuisjes en meetapparatuur aan hangen, die kan tot wel vijfduizend meter diep gaan en onderweg op verschillende

dieptes waterstalen nemen. Het duurt dan wel twee uur om terug naar boven te trekken en het weer kan snel omslaan. Daarom is het schip uitgerust met satelliettechnologie waarmee het tot op de meter nauwkeurig positie kan houden, zelfs in moeilijke weersomstandigheden.

Was klimaatverandering ook tijdens deze missie een belangrijk onderwerp?

Absoluut! De onderzoeksteams van verschillende landen hadden elk hun specialiteit, maar het grootste deel van hun onderzoek had betrekking op de gevolgen van de opwarming van de aarde. Zo was er bijvoorbeeld een team dat zich bezighield met het afnemende zuurstofgehalte en de toenemende verzuring van de zee. Een ander team onderzocht microplastics en er was zelfs een team dat een planktonnet te water heeft gelaten. Ook was er een team dat bezig was met het opsporen van nucleair materiaal van onder andere de kernramp

WIE IS...

Christian Clauwers studeerde in 2009 af als Master in de Politieke Wetenschappen aan de Universiteit Antwerpen en behaalde in 2010 een Master in Global Management. Sinds zijn vroege jeugd heeft hij de wereld rondgereisd, alle zeven continenten bezocht en de meest ontoegankelijke plaatsen verkend, zoals Antarctica, de Noordpool, de Zuid-Atlantische Oceaan en de Stille Oceaan. Al doende leerde hij de schoonheid maar ook de kwetsbaarheid van onze planeet kennen. Reizen is een ware passie voor hem. Wanneer mogelijk is hij onderweg. Door middel van zijn fotografie streeft hij ernaar zijn ervaringen en emoties te delen, waarmee hij zijn focus op duurzaamheid laat zien.

in Tsjernobyl. Het zijn allemaal sporen van onze menselijke voetafdruk die nog steeds in de zee te vinden zijn.

Veel buitenstaanders zijn je waarschijnlijk niet voorgegaan op de Belgica. Je kan waarschijnlijk geen ticketje kopen voor die 'cruise'.

Nee, inderdaad, het is bijzonder moeilijk om daar aan boord te geraken. Op een conferentie van de Verenigde Naties in Glasgow ben ik via via in contact gekomen met mensen van het Euro Fleets+ programma. Dat is een subsidieprogramma van de Europese Commissie om wetenschappelijk onderzoek te ondersteunen. Maar die expedities zijn natuurlijk enkel weggelegd voor wetenschappers. En ikzelf ben wetenschapsfotograaf. Ik geloof echt in wetenschap als oplossing. Ik wil mensen laten begrijpen wat er aan de hand is, wat eigenlijk de impact van de mens op de natuur is. Dat is de kern van mijn fotografie.

CHRISTIAN CLAUWERS

Eigenlijk ben je niet enkel wetenschapsfotograaf, maar ook een beetje ontdekkingsreiziger. Je komt op plekken waar heel weinig mensen je voorgingen. Klinkt als een echte jongensdroom, maar wel geen evidente. Hoe ben je op dat pad gekomen?

Passie. Dat is een heel belangrijk woord voor mij. Ik doe enorm graag wat ik doe. Curieusiteit, nieuwsgierigheid, is een ander belangrijk woord. Van kinds af aan wil ik alles weten. Ik wil dingen zien en ontdekken. Ik ben altijd gefascineerd geweest door ontdekkingsreizigers zoals James Cook. Om een stuk planeet te zien, te ontdekken, een stuk dat eigenlijk bijna niet gekend is, dat spreekt toch tot de verbeelding?

Eigenlijk is de kern van die fascinatie en nieuwsgierigheid simpelweg het inzicht dat wij deel uitmaken van de natuur. Terwijl wij altijd maar denken dat wij aan de top staan van heel die piramide en ons ook zo gedragen. Maar in werkelijkheid is dat niet zo. Wij zagen de tak af waar we zelf op zitten... Wij

zijn hier gewoon een bezoeker, hé. Wij zijn hier te gast op dat stuk land, dat in essentie wild is. Meer dan de helft van de wereldpopulatie woont in steden, dus wij zijn die voeling helemaal kwijt. En dat lijkt er niet meteen op te gaan verbeteren.

[denkt] Daarom wil ik zo graag mensen raken met mijn foto's. En hen bewust maken van de kwetsbaarheid en schoonheid van de natuur. Het verhaal achter elk beeld is daarbij ontzettend belangrijk. Ik ben dan ook heel blij dat er bijschrijvingen zijn bij mijn foto's in de Nieuwe Gaanderijen.

Ik wil mensen de kans geven om getuige te zijn van wat de natuur ons te bieden heeft en hen laten zien hoe kostbaar het is. In de reeks over de Belgica komt dit heel mooi tot uiting, omdat het wetenschappelijk onderzoek dat daar wordt uitgevoerd de kwetsbaarheid van de natuur meetbaar maakt. De wetenschappers meten wat ik probeer te fotograferen en nu fotografeer ik wat zij meten. Het is een uitwisseling waarbij de pijl twee richtingen uitgaat en dat maakt het zo boeiend. ■